

Syrische vluchtelingen tussen twee vuren

Christenen extra doelwit in conflict

ChristenUnie

Inhoud

Inleiding

1. Positie vluchtelingen	3
1.1 In Syrië	5
1.2. In Turkije.....	8
1.3 Positie van christenen	10
1.4. Mensenrechten.....	14
2. Politieke aanbevelingen	18

Bijlagen

Bijlage 1. Reisschema	19
Bijlage 2. Feiten en cijfers over Syrië	20
Bijlage 3. Overzicht van strijdgroepen in Syrië.....	22
Bijlage 4. De Syrische oppositie	25
Bijlage 5. UNHCR Turkey Syrian Daily Strep	26

Inleiding

Er zijn inmiddels twee jaar verstreken sinds de start van het conflict in Syrië. In navolging van Tunesië, Egypte en Libië begon op 15 maart 2011 het protest tegen het Baath-regime van president Assad. Door het brute neerslaan van aanvankelijk vreedzame demonstraties, zijn de protesten inmiddels ontaard in een regelrechte burgeroorlog.

Deze burgeroorlog heeft geleid tot een enorme vluchtelingenstroom. Meer dan 2 miljoen Syrische burgers zijn ontheemd terwijl daarnaast volgens VN cijfers 1,3 miljoen burgers gevlucht zijn naar landen in de regio. Het aantal vluchtelingen neemt nog dagelijks toe. Minderheidsgroepen, zoals met name Alewieten en Christenen, verkeren in tijden van conflict in een bijzonder kwetsbare positie – zoals de ervaringen in Irak na de verdrijving van Saddam Hoessein eerder al hebben laten zien.

Eind maart 2013 bezocht Joël Voordewind Turkije en Syrië om de positie van de Syrische vluchtelingen in Syrië en Turkije in het algemeen en die van de gevluchte Syrische Christenen in het bijzonder te onderzoeken. De delegatie bestond naast Kamerlid Joël Voordewind uit Albert Koop van Jubilee Campaign, Johan Eikelboom en Paul Ferguson namens de EO, gids en Statenlid voor de PvdA Attiya Gamri en ChristenUnie-medewerker Maurits van Stuijvenberg. De delegatie bezocht vluchtelingen in Syrië, een Turks vluchtelingenkamp bij Akcakala en Christelijke vluchtelingen in en bij Assyrische Kloosters in Mardin en Midyat. In Turkije en Syrië zijn vele gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van Christenen en moslims, mensenrechtenactivisten en hulporganisaties, diplomaten en – daar was de reis met name ook voor bedoeld – vluchtelingen. In dit rapport doen we verslag van onze bevindingen. Er wordt gefocust op de positie van gevluchte Syrische vluchtelingen in Syrië zelf en Turkije, en de positie van Christelijke vluchtelingen in het bijzonder. Ook zal het schenden van mensenrechten in Syrië worden besproken. Tot slot volgen enkele politieke aanbevelingen.

Van de reis is een reportage gemaakt door Johan Eikelboom en Paul Ferguson. Deze reportage is woensdag 3 april uitgezonden in het EO-programma De Vijfde Dag (link: <http://www.eo.nl/tv/devijfdedag/aflevering-detail/de-vijfde-dag-3a226c43b2/>).

Ik dank Maurits van Stuijvenberg voor de ondersteuning tijdens de reis en hem en Albert Koop voor het helpen opstellen van dit rapport.

Joël Voordewind,
Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie

1. Positie vluchtelingen

Uit cijfers van de VN blijkt dat er inmiddels ruim 1,3 miljoen mensen zijn gevlucht naar het buitenland, met name de omliggende landen. Libanon en Jordanië huizen elk meer dan 400.000 vluchtelingen, Turkije ruim 290.000, Irak ruim 125.000 en Egypte 50.000. Van deze 1,3 miljoen Syrische vluchtelingen zijn er meer dan 1 miljoen geregistreerd terwijl 250.000 vluchtelingen op registratie wachten. Daarnaast zijn er grote aantallen Syrische vluchtelingen illegaal de grens over gevlucht richting Turkije of verder richting Europa. Deze vluchtelingen zijn niet door de VN geregistreerd waardoor het aantal zeker hoger ligt dan de eerder genoemde 1,3 miljoen.

1.1. In Syrië

De delegatie heeft de omgeving rond het grensstadje Tel Abiad, gelegen in de Syrische provincie Rakka bezocht en daar gesproken met vluchtelingen. In Tel Abiad bevinden zich naar schatting zo'n 6000 burgers die gevlucht zijn uit gebieden waar nog steeds heftig wordt gevochten. Er werd ons meegedeeld dat de situatie in het stadje veilig was. Het gegeven dat veiligheidsmensen de delegatie begeleiden almede het feit dat de burgemeester die de delegatie rond leidde een revolver bij zich stak, deed anders vermoeden.

1.1.1. Veiligheidssituatie

Dat er sprake is van een gespannen en onveilige sfeer bij met name de grens wordt al snel duidelijk. Burgers waaronder kinderen dragen wapens bij zich. Uit verklaringen is gebleken dat het dorp zes weken voor ons bezoek nog was gebombardeerd. Ook vernamen we dat drie kinderen enkele dagen voor ons bezoek een mortiergranaat hadden gevonden. Spelend daarmee ontplofte de granaat. De kinderen overleefden het niet.

Een jongeman toonde ons met zijn telefoon gefilmde beelden van rellen. Er zou enkele dagen voor ons bezoek een Turkse vlag zijn verbrand in het UNHCR kamp in Ackakala, net over de grens. Het nieuws bereikte ook Syrië waardoor mensen bij de grens hebben geprotesteerd. De Turken zouden de opstand in bedwang hebben gekregen door vanuit Turkije waarschuwingsschoten af te vuren.

1.1.2. Controle

Het Vrije Syrische Leger (FSA) controleert de provincie Kara. Een bondgenoot van de FSA -de gematigde moslimbrigade Faroek- controleert de grensovergang. Zij heeft daar ook baat bij zodat er (1) invloed uitgeoefend kan worden op de wapens die vanuit Turkije de grens overgesmokkeld worden en er (2) invloed is op mensenhandel.

1.1.3. Brigades

Naast de Faroek is ook de fundamentalistische groepering Jabhat El Nusra in het stadje actief. Deze beweging -die in Amerika als terroristische organisatie te boek staat- maakt onderdeel uit van het vrije Syrische leger dat de provincie Rakka controleert. Faroek en Jabhat El Nusra zijn naast bondgenoten ook rivaliserende partijen. Hoewel het door enkele personen die we spraken wordt betwist, zullen deze twee partijen uiteindelijk onderling willen uitmaken wie de baas is. We hebben gesproken met de plaatselijk commandant van Faroek. In dit gesprek werd duidelijk dat de groeperingen het inhoudelijk oneens zijn. Faroek omschrijft Jabhat El Nusra als een extremistische partij die geen ruimte biedt aan minderheden waaronder de Christenen. De woordvoerder van de commandant verklaarde woordelijk "Jabhat El Nusra vermoordt iedereen die tegen hen is". Uit andere verklaringen werd het ons duidelijk dat de twee bewegingen bij de grens al een conflict hadden gehad. Geconcludeerd kan daarom worden dat de aanwezigheid van deze twee in de basis rivaliserende partijen de situatie uiterst

instabiel maakt. Het feit dat iedereen aan wapens kan komen en velen ook wapens bij zich dragen, maakt dat er gesproken kan worden van een anarchistisch leefklimaat.

1.1.4. Syrian National Council

We hebben gesproken met de heer Saad Shweish, head of the local council Kara, onderdeel van de Syrian National Council (SNC). De SNC is opgericht met als doel samenwerking tussen de oppositiegroepen te stimuleren. De doelen van het SNC zijn de volgende:

- Working to overthrow the regime using all legal means.
- Affirming national unity among all components of Syrian society (e.g., Arabs and Kurds, as well as ethnic, religious, and sectarian groups) and rejecting all calls for ethnic strife.
- Safeguarding the non-violent character of the Syrian Revolution.
- Protecting national independence and sovereignty, and rejecting foreign military intervention.

Hoewel eenheid het doel is, is daar allerm minst sprake van. Nadat de SNC een tegenregering had gevormd met aan het hoofd Ghassan Hittlo, trad de Syrische oppositieleider Mouaz al-Khatib af omdat hij van mening was dat hij geen ruimte had om zijn taak goed te vervullen. Daarnaast heeft ook de bevelhebber van het Vrije Syrische Leger (FSA) generaal Salim Idris aangegeven niet te zullen dienen onder de tegenpremier die de Syrische oppositie heeft gekozen. De heer Shweish verwacht van Nederland en Europa dat zij de vrijheid van het volk ondersteunen door wapens te leveren aan het Vrije Syrische Leger. De FSA wil na beëindiging van de burgeroorlog, ook het nieuwe nationale leger worden. "Liever wapens dan Brood", was zijn boodschap, want zonder de wapens is dit conflict niet te beslechten volgens hem. Voedsel en hulpgoederen zijn van ondergeschikt belang, Daarvoor kan worden gezorgd als de strijd over is. Hij verklaarde verder geen problemen te verwachten tussen Faroek en Jhabat El Nusra. De meeste strijders zullen naar zijn verwachting de groepen verlaten nadat de strijd met het regime van Assad is beslecht.

Wij wijzen echter op de grote verdeeldheid binnen de SNC en ook de FSA alsmede op het gegeven dat andere groeperingen en burgers hebben verklaard dat in ieder geval Jhabat El Nusra als fundamentalistische beweging moet worden beschouwd, die geen ruimte laat voor minderheden. Hierdoor ligt het redelijkerwijs niet in de lijn der verwachting dat de SNC erin zal slagen een brede coalitie te vormen waarin ook sprake is voor minderheidsgroepen als Christenen en Alawieten.

1.1.5. Opvang

In Tel Abiad worden mensen opgevangen in onder meer voormalig schoolgebouwen. In de school die wij bezochten, werden lokalen gedeeld door twee families, dat wil zeggen rond de 15 personen. De bewoners verklaarden dat de Turkse overheid hen voorziet van dekens, matjes en voedsel. Van elektriciteit is nauwelijks tot geen sprake. In de bezette gebieden in Syrië is er nauwelijks tot geen sprake van internationale humanitaire hulp. De UNHCR is niet bevoegd om in door het vrije Syrische leger gecontroleerde gebieden hulp te verlenen. Wel zijn er enkele particuliere organisaties als Artsen zonder Grenzen en stichting Vluchteling die humanitaire hulp verlenen.

In het stadje Tel Abiad hebben wij een kerk bezocht die al een geruime tijd was gesloten. Volgens de bewoners is de kerk sinds enkele maanden gesloten vanwege inbraken en het wegtrekken van Christelijke families. Tevens hebben wij Christenen bezocht die in Tel Abiad wonen. Zij vertelden ons dat de christelijke families die nog in Tel Abiad leven, vluchtelingen (Christenen) uit Aleppo opvangen. Het werd snel duidelijk dat de Christenen heel weinig durfden te vertellen in het bijzijn van de burgemeester.

1.1.6. Gezondheidszorg

Van gezondheidszorg is nauwelijks tot geen sprake. De moeder van een meisje vertelde dat haar dochter in de school waarin zij werden opgevangen was bevallen van een zoon. Hij is vernoemd naar haar gedurende de oorlog overleden man. Tijdens een ontmoeting met een oncoloog die de gezondheidszorg in de stad organiseert, ontmoetten we een aantal medewerkers van Artsen zonder Grenzen die ons vertelden dat zij bezig waren met het opzetten van twee veldhospitelen in de regio.

1.1.7. Voedsel

Voedsel kan worden gehaald in een gaarkeuken. We hebben geïnformeerd wie de Syrische vluchtelingen in Tel Abiad voorziet van levensmiddelen, de Turkse overheid, de UNHCR of wellicht een andere NGO. Die vraag kon niet eenduidig worden beantwoord. In de gaarkeuken die we bezochten troffen we wel voedselvoorraden aan die voorzien waren van het UNHCR logo. Voorts is duidelijk geworden dat de geboden cross-border steun mondjesmaat is.

1.1.8. Onderwijs

Kinderen krijgen een beetje Syrisch onderwijs en verdienen wat geld, ongeveer 1 euro per dag. Ouders geven aan naar het vluchtelingenkamp aan de andere kant van de grens in Akakala te zullen gaan zodra daar ruimte vrijkomt. Ze realiseren zich wel dat er in het kamp geen Syrisch onderwijs wordt gegeven.

Het verhaal van Suad

Suad verblijft sinds februari met haar drie zonen in het Mor Abrohom klooster. Ze hebben niets meer. Op 19 juli vorig jaar is haar man Stefan Malki vermoord. Hij was dierenarts en in zijn vrije tijd reed hij taxi om de opleiding voor zijn drie zoons te kunnen betalen. Voordat hij doodgeschoten werd, had zijn vrouw al het gevoel dat de sfeer grimmiger werd. Ze weet niet zeker door wie hij gedood is, maar ze vermoedt dat hij door fundamentalistische moslims is vermoord. Toen zijn moordenaars een kruisje zagen hangen in zijn auto, werd Stefan gedwongen uit te stappen en zijn auto in te leveren. Hij weigerde. Daarop werd hij doodgeschoten.

Na de dood van haar man werden Suad en haar zoons diverse keren door onbekenden gebeld en bedreigd. Voor christenen zou geen ruimte meer zijn, en ze wilden het huis hebben. Suad's

zoon, Gabriel, 19 jaar, werd op straat aangevallen door onbekenden en bedreigd met de dood. Hij is weken lang niet naar buiten geweest.

1.2. In Turkije

In Turkije worden volgens cijfers van de VN ruim 290.000 vluchtelingen opgevangen in 17 vluchtelingenkampen die voornamelijk langs de grens met Syrië zijn gebouwd. Turkije heeft 1,5 miljard dollar beschikbaar gesteld voor opvang van vluchtelingen. Het geld komt direct uit Ankara, hoewel onze vraag of VN geld hier onderdeel vanuit maakte, bevestigend werd beantwoord. De vluchtelingen die in de kampen verblijven zijn geregistreerd. Het is volstrekt onduidelijk hoeveel vluchtelingen er illegaal de grens over zijn gegaan. De Turkse overheid schat het aantal Syrische vluchtelingen in Turkije op 400.000.

1.2.1. VN vluchtelingenkamp

Bij Ackakale hebben we een vluchtelingenkamp bezocht. Hoewel er feitelijk plaats is voor 21.000 vluchtelingen, worden er in het kamp 32.000 opgevangen. Het kamp is 8 maanden voor het bezoek, in augustus 2012, gebouwd. Hoewel de Turkse overheid verklaarde dat bij het kamp geen internationale hulporganisaties betrokken zijn, viel het ons op dat de UNHCR wel tenten en hulpgoederen heeft geleverd. Het kamp staat onder direct beheer van de Turkse overheid. Er is door de overheid een budget van 150 miljoen dollar beschikbaar om dit kamp draaiend te houden voor acht maanden. In kampen is elektriciteit aangelegd, is water uit de grond aanwezig en is een aantal tenten ingericht als school hoewel dat als volstrekt onvoldoende voor alle kinderen moet worden geacht. In het kamp is alles op het oog strikt geregeld. We krijgen bij aankomst een presentatie waarin wordt uitgelegd dat er bij binnenkomst een kamp ID wordt verstrekt, verder een informatiepakket waaruit onder meer de kampregels

Het verhaal van Ilona

Ilona verblijft sinds een paar maanden in het klooster. Ze is met haar man en twee dochters gevlucht omdat ze bang was dat er iets zou gebeuren met haar gezin. Ze zien geen toekomst voor haar meiden in Syrië. Als Syrië een Islamitische staat wordt, kunnen de meisjes geen normaal leven leiden. Dit hebben ze ook in Irak zien gebeuren. Als de rijken worden ontvoerd en vermoord, wat gaan zij met gewone arme mensen als wij doen, verzuchte ze.

blijken en dat er sprake is van begeleiding om te acclimatiseren. Verder wordt uitgelegd dat het kamp is ingedeeld in negen gebieden die ieder hun eigen woordvoerder hebben. Ook blijkt dat vrouwen met kinderen gescheiden zijn van bijvoorbeeld mannen. Een hospitaal met apotheek is aanwezig.

1.2.2. Onvrede over omstandigheden

Er werd ons meegedeeld dat alle etniciteiten zijn gemixt. Volgens de directeur levert dit geen problemen op. De verklaring dat het kamp veilig is, is in tegenspraak met berichten uit de media. Een dag voor ons bezoek aan het kamp braken er rellen uit, die door de Turkse ME uit elkaar geslagen moest worden. Enkele honderden vluchtelingen zijn wegens deelname aan deze onregelmatigheden uit het kamp verwijderd en over de grens naar Syrië gezet. Tijdens ons bezoek werd onze auto omringd door een wanhopige groep vluchtelingen die riepen "Wij willen terug naar Syrië. Zij (de Turken red.) belemmeren ons terug te keren. In dit kamp worden we als honden behandeld. We hebben geen vrijheid maar zijn gevangenen". Vluchtelingen vertelden ons dat er twee fouten zijn gemaakt in het kamp. Er is te weinig ruimte tussen de tenten, waardoor iedereen te dicht op elkaar moeten leven. Vluchtelingen hebben daarnaast het gevoel in een gevangenis te leven omdat ze het kamp niet uit kunnen en binnen het kamp in gescheiden compartimenten leven.

1.2.3. Overige opvang

De Turkse overheid vangt de vluchtelingen in de kampen op, en is voorbereid op een extra vluchtelingenstroom. Er kunnen extra kampen worden opgezet. Naast de kampen vinden vluchteling soms onderdak bij familie, of trekken ze illegaal verder in Turkije of richting Europa.

1.2.4. Christenen

Er zijn geen Christenen in het kamp. De Turken vragen zich zelf ook af waarom er geen Christenen zijn. Er zijn volgens de leiding kleine groepjes die op een of andere manier toch ondersteuning krijgen uit Europa en dan verder trekken. Volgens hen wordt er geen druk uitgeoefend op Christenen. Van Christen-vluchtelingen vernamen wij dat ze zich niet veilig voelen in de kampen, omdat ze daar met dezelfde bedreigen als moord en verkrachting geconfronteerd worden als in Syrië zelf.

In Istanbul spraken we met een vertegenwoordiger van de Assyrian Democratic Organisation, een NGO die samenwerkt met de SNC. Hij deelde ons mee dat er in Istanbul 150 Christelijke Syrische vluchtelingen onder zijn gebracht in huizen en gezinnen. Hij gaf aan dat een groep jonge Syrische mannen die illegaal de grens over waren gestoken, waren opgepakt en in de gevangenis waren gezet waar zij als criminelen worden behandeld. Verder hebben we enkele kloosters bezocht waar Christenen die zich niet veilig voelen in de kampen worden opgevangen. De kloosters gebruiken ook huizen om vluchtelingen in te plaatsen.

1.3. Positie van Christenen

In Turkije hebben we gesprekken gevoerd met enkele tientallen gevluchte Christenen die in en om de kloosters opgevangen worden. Zoals hiervoor aangegeven spraken we met een vertegenwoordiger de Assyrian Democratic Organisation (een beweging die haar roots in Syrië heeft een nu nog actief is) en enkele bisschoppen in de diverse kloosters waar Christenen opvang geboden wordt.

1.3.1. Cijfers

Van de 22 miljoen Syriërs behoort naar schatting 8 tot 10% -dat zijn ongeveer 2 miljoen mensen- tot een christelijke groepering, zoals de Assyrische (diverse orthodoxe kerken) en Armeense Christenen. Van de twee miljoen is een half miljoen ontheemd in Syrië. Zo zijn bijvoorbeeld van de 60.000 Christenen die in Homs leefden, slechts 1000 over gebleven. De rest is ontheemd en vooral naar naastgelegen dorpen gevlucht. Circa 150.000 Christenen zijn Syrië ontvlucht richting omliggende landen, vooral Libanon en Turkije. Daarbij dient te worden vermeld dat deze groep veel groter kan zijn omdat er geen sprake is van een goede registratie. Het is onbekend hoeveel van hen verder zijn getrokken richting Europa.

Deze aantallen zijn disproportioneel vergeleken met het lot van Syrische Moslims. Van alle Syriërs is zo'n 10 procent ontheemd, dat betekent ongeveer 2 miljoen mensen terwijl een kwart daarvan Christen is die -zoals aangegeven 10% van de bevolking uitmaken. Dat betekent dat 25% van de Christenen zijn ontheemd tegen 10% van de overige etnische groepen. Van de bevolking is 5% naar het buitenland gevlucht tegenover 7% van de Christenen. Dit toont aan dat Christenen bovengemiddeld worden bedreigd in Syrië.

1.3.2. Regime-Assad

Vele Christelijke vluchtelingen die wij spraken riepen "Geef ons Assad". Een dergelijke roep moet niet uit zijn context worden gerukt. De Christenen zijn zich bewust van de keiharde opstelling van de regeringstroepen. Beseft moet echter worden dat de situatie voor Christenen in Syrië voordat de Arabische lente begon beter te noemen was. Hoewel Christenen volgens de grondwet niet worden erkend en formeel geen rechten hebben, was er onder Assad ruimte om Christen te zijn. Er waren kerken die bezocht konden worden en klokken van kerken mochten worden geluid. Christenen konden eigen scholen en seminaries oprichten. Uit meerdere verklaringen hebben wij ook kunnen afleiden dat moslims en Christenen in redelijk harmonie samenleefden en dat gematigde moslims en Christenen deel uitmaakten van elkaars vriendengroepen.

Een vergelijking met de vrijheid van Christenen in het huidige Turkije levert op dat een Christen onder het regime Assad meer vrijheden kende dan een christen in het huidige Turkije. In tegenstelling tot in Turkije mochten Christenen hun eigen taal spreken, kerken bezoeken en bouwen, scholen (inclusief kinderopvang) en seminaries stichten. Verder hadden Christenen hoge posities in de maatschappij en in de politiek. In de republiek Turkije is nu voor het eerst in de geschiedenis een Christelijke Koerd in het parlement gekomen. In Syrië waren er meer mogelijkheden om politiek actief te zijn. Ook typerend is dat een kerk in Turkije geen klokken mag luiden -uitzonderingen daargelaten zoals in een enkel dorp waar (bijna) uitsluitend Christenen wonen- terwijl dat in Syrië wel mocht. Volgens bisschop Samuel van Mor Gabriel die wij spraken had iedereen in Syrië in tegenstelling tot in Turkije respect voor bisschoppen. Hij deelde ons ook mee dat hij bij reizen vanuit Turkije naar Syrië respect ervoer van de Syrische politie. "Er werd zelfs voor mij gesalueerd" vertelde hij.

1.3.3. Arabische Lente

Nadat de Arabische lente ook in Syrië uitbrak, is dit beeld gekanteld. Van de vele Christelijke vluchtelingen die we hebben gesproken hebben we verhalen gehoord over beroving, bedrei-

ging en ontvoering. Ook over fatwa's tegen Christenen onder meer inhoudende dat Christenen straffeloos mochten worden ontvoerd of gedood. Vluchtelingen vertelden ons dat het begon met rebellen die Christelijke mensen met aanzien, zoals artsen of ondernemers, ontvoerden om met het losgeld wapens te kunnen kopen. Om het losgeld bij elkaar te krijgen is de familie genoodzaakt hun mooiste kleren te verkopen en in bepaalde gevallen zelfs hun land en huis. Zelfs dan zijn ze echter nog niet zeker dat ze hun familielid weer in de armen kunnen sluiten. Door de gebeurtenissen voelden ook de gemiddelde burgers zich helemaal niet meer veilig en vluchtten.

In Syrië vallen onder alle bevolkingsgroepen slachtoffers en zijn er onder alle groepen ook vluchtelingen. Christenen lijden echter aantoonbaar meer. Getalsmatig zijn er meer ontheemd en gevlucht, zoals hiervoor statistisch onderbouwd. Christenen zijn een makkelijk slachtoffer, omdat ze vaak welgesteld zijn en geen bescherming genieten. Ze hebben geen militie of leger die hen beschermt. Ze willen ook niet meevechten omdat ze pacifistisch zijn en het omverwerpen van het regime niet hun doel is.

Daarnaast zijn het de militante moslims die Christenen zwaar onderdrukken. Christenen kunnen niemand vertrouwen en heel moeilijk bepaalde gebieden of straten afschermen, zoals bijvoorbeeld de Koerden wel kunnen doen. Na drie uur gaat niemand meer de straat op uit angst voor ontvoering. Wij spraken met Christelijke meisjes die niet meer alleen met de bus durfden of zelfs naar school, uit angst dat ze iets aangedaan zou worden. De sfeer is grimmig en voor Christenen absoluut niet veilig. Zoals een vluchteling zei: "Mensen met baarden houden auto's tegen en als ze een kruisje zien, slaan ze je in elkaar."

Berichten van ontvoerde en vermoorde Christenen en stromen van Christenen die richting Turkije vluchten, blijven ons bereiken. Tijdens ons bezoek vertelde de bisschop van het Dayrod Zahfaran Klooster in Mardin ons dat drie dagen voor onze aankomst in Hassakah de Christelijke juwelier, Rassan Malki, was neergestoken terwijl zijn neefje was vermoord. Verder vernamen we dat gedurende ons verblijf in Syrië drie Christenen waren ontvoerd. Het losgeld dat werd gevraagd, varieert tussen 5000-10.000 euro. Nog voordat we vertrokken vernamen we dat de drie mannen waren vermoord. Of het losgeld ook is voldaan is ons onbekend.

Na onze terugkomst op 4 april werden wij geïnformeerd over het gegeven dat er 500 Christenen vanuit Syrië de grens overkwamen richting de kloosters. Dit naar aanleiding van wederom een moord op een Christen die zijn vrouw en 4 kinderen achterlaat.

Het verhaal van Sargon

De twintigjarige Sargon zat als dienstplichtige in het leger van Assad toen zijn legereenheid werd aangevallen door rebellen van de Free Syrian Army. De hele groep werd overmeesterd en ondervraagd. Toen hij vervolgens vertelde dat hij christen is, werd hij meegenomen. Hij werd ondervraagd en beledigd, en pas vrijgelaten nadat er 2 miljoen Syrische Pond, omgerekend ruim 22.000 Euro, als losgeld werd betaald. De Free Syrian Army heeft hem overhandigd aan de Jihadistische Al Nusra groep. Zij waren heel wreed en hard. Ze hebben hem gemarteld en zijn geloof beledigd. Ze vertelden hem dat ze alle christenen willen doden.

1.3.4. Opvang gevluchte Christenen

In Turkije komen er dagelijks Christelijke vluchtelingen aan bij de kloosters. Bij elke ontvoering is er weer een vluchtelingen golf. We hebben tal van vluchtelingen gesproken die grotendeels hetzelfde verhaal vertellen. De meeste van deze Christenen zijn afkomstig uit Hassakah, de in het noord - oosten van Syrië gelegen provincie. In Hassakah staan de Christenen letterlijk tussen de vuren in. Ze zijn een minderheidsgroep die geen bescherming geniet. Er is geen militie of leger dat achter hen staat, hetgeen hen een makkelijke prooi maakt. Op dit moment verblijven daar koerden vanuit Irak met hun leger en ook milities aangesloten bij het vrije Syrische leger. De Christenen voelden zich daar aanvankelijk nog veilig. Echter thans trekken enerzijds de Koerden -die de Christenen in bepaalde gevallen nog beschermden- aan hen met de vraag zich bij hun leger aan te sluiten. Christenen kunnen en willen zich echter niet identificeren met de Koerden, omdat deze groep moslim is. Wij spraken met Christelijke jongens die gevlucht waren omdat de Koerden herhaaldelijk dreigbrieven onder de deurpost schoven waarin werd bedreigd dat de jongens vermoord zouden worden als ze niet mee zouden vechten.

Zeven van de vijftig vluchtelingen die we spraken in Mor Abrohom hebben naaste familieleden die zijn gedood. Bijna allen kennen ze vrienden of kennissen die zijn vermoord. Arabieren worden volgens de vluchtelingen veel fanatieker tegen Christenen. Een aantal imams heeft fatwa's uitgesproken waarin wordt gezegd dat je goederen van Christenen mag pakken, dat is zelfs een goede daad. De Christenen voelen zich hierdoor als het ware vogelvrij. Feit is dat wanneer er mensen worden ontvoerd of doodgeschoten, er veel onrust bij Christenen ontstaat omdat ze gelijk terugdenken aan de genocide 100 jaar geleden in Zuid Oost Turkije. Ook denkt men terug aan de periode volgende op de val van het regime van Saddam Hoessein: de moorden, de bombardementen op kerken, de verkrachtingen en de daarop volgende exodus van Christenen vanuit Irak.

Gevluchte Christenen durven niet naar Turkse vluchtelingenkampen te gaan, omdat ze daar met dezelfde bedreigingen werden geconfronteerd als in Syrië. Als ze zich inschrijven durven ze niet hun Christelijke naam te gebruiken. Twee jonge Christelijke meisjes hadden zich onder een schuilnaam ingeschreven, maar verlieten het kamp weer na enkele dagen omdat ze bang waren. Dit strookt met onze ervaringen in het vluchtelingenkamp bij Akcakale, waar zich volgens de districtsgouverneur onder 31.000 vluchtelingen geen enkele Christen bevond. Christenen in Turkije zijn ondergebracht bij kloosters en in appartementen via kloosters. Nabij klooster Mor Gabriel wil de Turkse overheid een kamp voor 2000 Christenen oprichten.

1.3.5. Aleppo

De Christenen in Aleppo verblijven in gebieden waar het regime nog veel macht heeft, waardoor ze relatief veilig zijn. Kerkleiders en invloedrijke ondernemers moeten op tv wel steeds vertellen dat het regime heel goed is, ze worden gebruikt voor propaganda. Volgens de Christenen die wij spraken, gaat de situatie van Christenen in Aleppo een nieuwe fase in omdat het geld op is. Vrouwen en dochters moeten prostitueren om in leven te blijven. Kerken en rijken in Damaskus hebben heel veel geholpen, maar zij hebben nu ook de grens bereikt van wat binnen hun mogelijkheden ligt. Ook is er nog geen oplossing voor de paar duizend gevluchte Irakese Christenen die in dat gebied verblijven. Zij hebben het dubbel zo zwaar. Christenen stellen zich neutraal op maar zijn wel bereid slachtoffers te helpen. Het regime neemt dat hen niet in dank af en zet echter de Christenen onder druk dat te staken. Recent zijn twee pastoors ontvoerd. De positie van Christenen aldaar is uitzichtloos.

1.3.6. Toekomst

Gevluchte Christenen uit Syrië zouden het liefst in Syrië blijven of zo snel mogelijk terugkeren naar hun thuisland. Ze zijn echter zeer pessimistisch over deze optie. Ze verwachten niet dat de situatie zal verbeteren en dat hun rechten in de nabije toekomst in Syrië gewaarborgd zal

worden. Onder Assad waren ze relatief veilig. Als het een reële optie zou zijn, zouden ze het regime-Assad verkiezen boven een nieuwe vorm van democratie, omdat ze heel bang zijn dat hetzelfde gaat gebeuren met Christenen in Syrië als recent gebeurde in Egypte en Irak. In Irak zijn Christenen verjaagd en kun je zelfs spreken van volkenmoord. In Egypte zijn de Moslimbroeders aan de macht, en hebben christen volgens de grondwet niet dezelfde rechten als Moslims. Als Moslims de macht krijgen, ook al zijn zij gematigd, gaat niemand van de gevluchte Christenen terug naar Syrië. Zoals een vluchteling zei: "Wij houden van ons land, het liefst willen we allemaal terug. Maar gelooft u nu echt dat wij een gelijke positie krijgen in de Grondwet? Pas als dat gebeurt, hebben wij er vertrouwen in. Natuurlijk willen onze jongeren hun verantwoordelijkheid nemen en meevechten, maar omdat wij overal tussen vallen, weten we niet met wie we moeten vechten." Omdat Christenen geen toekomst zien in Syrië, willen ze massaal naar Europa vluchten om daar een nieuwe bestaan op te bouwen.

1.3.7. Conclusie en mogelijke oplossingen

Christenen ervaren zich een specifiek doelwit van bepaalde moslimgroepen zoals Jhabat El Nusra die er volgens hen op uit zijn om in Syrië een moslimstaat te vestigen. Christenen vragen zich hard op af waar de hulp uit het westen blijft. Alle andere etnische groepen krijgen ondersteuning. Christenen zijn de zwakke schakel in de samenleving. Alle andere groepen worden ondersteund door landen als Iran, Koeweit en Rusland. Christenen worden door niemand ondersteund. Ze moeten alles zelf doen, maar willen niet zelf de wapens ter hand nemen. Ook qua hulpverlening loopt alles via groepslijnen. Volgens gevluchte Christenen die wij spraken is het algemene beeld in Syrië dat Christenen geholpen zouden moeten worden door Vaticaan, het Westen en Amerika, omdat zij tot dezelfde christelijke groep behoren. Op dit moment achten Christenen hun positie zo uitzichtloos dat grote groepen er de voorkeur aan geven hun thuisland in Syrië voorgoed te verlaten en naar Europa te vluchten in de hoop daar een veilige en zekere toekomst voor hun kinderen op te bouwen.

Er zijn geen gemakkelijke oplossingen om de positie van Christenen te verbeteren en hun veiligheid te waarborgen. De Christenen zouden de voorkeur geven aan democratische verkiezingen als er een redelijke kans van slagen zou zijn wanneer zij als minderheidsgroep zouden worden gerespecteerd. Ze willen gelijkwaardigheid en respect, niet een beter positie dan anderen. Er is echter weinig hoop dat dit werkelijkheid wordt. "Arabieren en Koerden zullen dit roepen, maar na aantal jaar blijft er niets van over." Christenen zien daarom weinig heil in samenwerking met de National Council, omdat ze verwachten dat de rechten van Christenen niet worden gewaarborgd.

Als Christenen moeten kiezen tussen Assad en een nieuwe democratische coalitie, roepen ze in koor "Geef ons Assad". Negentig procent van de Christenen hadden geen problemen met hem. Onder hem was het ook mogelijk om hoge posities te hebben als Christen, er was bijvoorbeeld een Christelijke minister van Defensie. Een meerderheid van de vluchtelingen die wij spraken geeft de voorkeur aan een zelfstandig veilig gebied in Noord-Oosten van Syrië en in de Christian Valley (nu Green Valley) gelegen in het noord westen tegen de grens van Libanon. Een bisschop refereerde aan wat er is gebeurd is in Irak, hetzelfde kan volgens hem gebeuren in Syrië. Christenen moeten in veiligheid gebracht worden in Syrië zelf, want als ze weggaan, komen ze nooit meer terug. Er moet een veilige haven komen in Syrië. Christenen zijn niet het probleem van het conflict, maar een slachtoffer. Politiek gezien moet worden samengewerkt met de Koerden om te zorgen dat er een veilige plek rond grens voor Christenen wordt gecreëerd.

1.4. Mensenrechten

Internationale mensenrechtenverdragen vormen de basis voor de rechten van mensen wereldwijd.

Syrië is lid van de VN en zou dus –met name binnen haar landsgrenzen- garant moeten staan voor handhaving van de universele mensenrechten zoals geformuleerd in de Universele Verklaring van de Rechten van de mens en voor de burgerrechten die daarop zijn gebaseerd. Helaas moet worden vastgesteld dat deze rechten, waaronder het verbod op foltering, verbod op willekeurige arrestatie of gevangenhouding, het recht op menswaardige behandeling van gevangenen, het recht om geen straf te krijgen anders dan op grond van de wet, de vrijheid van Godsdienst, met voeten wordt getreden.

In het statuut van Rome waarin de bevoegdheid van het internationale strafhof (ICC) is geregeld, worden de meest ernstige misdrijven die de internationale gemeenschap in haar geheel aangaan, opgesomd. Daarbij gaat het om genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden.

De VN onderzoekscommissie inzake Syrië, onder leiding van de Braziliaan Paulo Sergio Pinheiro, heeft vastgesteld dat alle partijen die bij de burgeroorlog betrokken zijn - zowel het regeringsleger van Assad als het Vrije Syrische Leger en de daartoe behorende milities waaronder de radicale Jhabat El Nusra- zich op grote schaal schuldig maken aan schendingen van de mensenrechten en het stelselmatig plegen van oorlogsmisdaden. Willekeurige executies vinden plaats, vrouwen worden verkracht, mensen worden ontvoerd en gemarteld. Ook stelt de commissie vast dat de oorlog een meer en meer sektarisch karakter krijgt.

In 2012 werd al vastgesteld dat het Syrische regime van Assad uit was op wraak tegen groepen en individuen die de oppositie steunden om het regime van Assad omver te werken. De onafhankelijke onderzoekscommissie van de VN concludeert in haar rapport voor de Human Rights Council dat daarvan aan de zijde van het regeringsleger sprake is.

“Government forces and affiliated militia committed the crimes against humanity of murder, torture, rape, enforced disappearance and other inhumane acts. War crimes and gross violations of international human rights and humanitarian law — including arbitrary arrest and detention, unlawful attack, attacking protected objects, and pillaging and destruction of property — were also omitted”.

Ten aanzien van de het Vrije Syrische leger en de daartoe behorende milities durft de commissie niet zover te gaan:

“Anti-Government armed groups have committed war crimes, including murder, torture, hostage-taking and attacking protected objects. They continue to endanger the civilian population by positioning military objectives inside civilian areas. Where armed groups carried out bombings in predominantly civilian areas, it had the effect of spreading terror and amounted to the war crime of attacking civilians. The violations and abuses committed by anti-Government armed groups did not, however, reach the intensity and scale of those committed by Government forces and affiliated militia”.

Begin dit jaar heeft een groot aantal landen -waaronder Nederland - de VN veiligheidsraad benaderd met de vraag het Internationaal Strafhof (ICC) te verzoeken onderzoek te doen naar de gepleegde misdaden daar er genoeg aanwijzingen zouden zijn dat in Syrië misdaden tegen de menselijkheid zijn gepleegd.

De Raad buitenlandse zaken rapporteert in haar verslag van de raadsvergadering van 18 februari 2013 dat degene die verantwoordelijk zijn voor misdaden tegen de menselijkheid en

oorlogsmisdaden verantwoordelijk moeten worden gehouden voor hun daden. De Raad deed een oproep aan de VN veiligheidsraad om de situatie in Syrië spoedig te bespreken, inclusief de mogelijkheid van doorverwijzing naar het ICC.

De delegatie heeft tijdens haar bezoek aan Turkije en Syrië veel mensen gesproken die de conclusie bevestigen dat de oorlog steeds meer onttaardt in een etnisch en religieuze strijd. De soennitische meerderheid in Syrië onderdrukt alle minderheidsgroepen die niet tot de soennieten behoren. Recent riep een moslimgeestelijke een fatwa uit inhoudende dat alle niet soennitische vrouwen verkracht mogen worden.

De delegatie concludeert op basis van gesprekken met vluchtelingen bovendien dat Christenen een specifiek doelwit vormen van milities behorend tot het Vrije Syrische Leger. Regelmatig worden Fatwa's uitgesproken met als strekking dat Christenen vogelvrij zijn. Dat geweld lijkt enkel toe te nemen waardoor steeds meer Christenen vluchten. Vorenstaande conclusies worden ondersteund door mededelingen van Jhabat El Nusra dat zij erop uit zijn een moslimstaat te vestigen.

De delegatie wijst op de grote angst onder Syrische Christenen voor een herhaling van de gebeurtenissen in Irak waarbij na de invasie van de Amerikanen in 2003 een exodus van Christenen heeft plaatsgevonden die er toe heeft geleid dat de helft van de oorspronkelijk Christelijke gemeenschap is overgebleven. Onder de Christelijke gemeenschap bevinden zich leden die zelfs vrezen voor een genocide.

De Delegatie wil in dit stadium nog niet spreken van een genocide maar maakt zich zeer bezorgd over het toenemende sektarische geweld jegens de minderheidsgroepen –met name Christenen- in Syrië en vreest voor een exodus van Christenen uit Syrië.

Het verhaal van Soennitische vluchtelingen

Deze Soennitische vluchtelingen komen uit Aleppo. Ze zijn gevlucht omdat hun huis is verwoest en ze bang zijn voor vergeldingen van rebellen omdat leden van hun familie in het leger van Assad dienen. Ze willen graag naar Turkije, omdat het daar veiliger is en de kampen beschikking hebben over elektriciteit en water. Ze komen echter de grens niet over omdat ze geen papieren hebben en Turkse vluchtelingenkampen geen nieuwe vluchtelingen meer opnemen omdat de kampen overvol zijn. Ze wonen nu met twee gezinnen, in totaal 16 volwassenen en kinderen, in een kamer. De twee moeders zijn zussen van elkaar.

Zij steunt zonder meer een doorverwijzing naar het ICC teneinde een onderzoek naar misdrijven tegen de menselijkheid in Syrië nader te onderzoeken. De delegatie pleit echter ook voor een gericht onafhankelijk onderzoek naar de toename van het sektarisch geweld jegens etnische minderheidsgroepen.

Wegens (1) de terechte vrees voor een exodus van de Christelijke Gemeenschap uit Syrië en teneinde (2) een dergelijke exodus te voorkomen en (3) en de rechten van de Christelijke gemeenschap in Syrië te waarborgen, vraagt de delegatie de onderzoekscommissie bijzondere aandacht te besteden aan de positie van de Christenen in Syrië.

De delegatie pleit voorts voor een onderzoek naar de samenstelling van het Vrij Syrische Leger en de daartoe behorende milities omdat helder is dat het leger bestaat uit verschillende groepen met eigen belangen. De onderzoekscommissie van de VN stelt het volgende:

“The FSA has remained a brand name only, despite efforts of its leadership and supporters to create a central command and to link it to regional and local military councils. Meanwhile, there are also independent military alliances, which vary from more moderate to more extreme groups, which have managed to integrate several armed groups in specific circumstances and areas. The differences between the self-identified FSA and independent groups have not, however, significantly hindered their cooperation as they have continued to cooperate operationally to achieve their common objectives”.

“The intervention of external sponsors has contributed to the radicalization of the insurgency as it has favoured Salafi armed groups such as the al-Nusra Front, and even encouraged mainstream insurgents to join them owing to their superior logistical and operational capabilities. The support provided by external sources usually depends on the operational effectiveness of the groups and their willingness to embrace the language and symbols of their sponsors”.

Uit gesprekken met vluchtelingen -Christen en Moslim- maar ook uit een gesprek met de moslimbrigade Faroek is gebleken dat op het moment dat het conflict met het regeringsleger van Assad is beëindigd, door de verschillende milities zal worden uitgevochten wie de leiding in het land krijgt.

In het onderzoek zal daarom speciale aandacht besteed dienen te worden aan de mogelijkheid dat na de waarschijnlijke overwinning op het regeringsleger een machtsstrijd zal uitbreken tussen de verschillende milities die nu deel uitmaken van het vrije Syrische Leger alsmede onafhankelijke milities die bondgenoot zijn.

2. Politieke aanbevelingen

2.1 Meer hulp naar zogenaamde bevrijdde gebieden in Syrië zelf via de internationale NGO's. In Syrië bevinden zich verschillende vluchtelingenkampen van de UNHCR, maar alleen in gebied dat door het huidige regime gecontroleerd wordt. In de gebieden die onder controle vallen van de Syrian Free Army, zijn geen kampen. Vluchtelingen in deze gebieden hebben het extra zwaar. Om deze vluchtelingen te helpen zou Internationale steun niet alleen via de UNHCR moeten lopen, maar ook via internationale NGO's als Artsen Zonder Grenzen en lokale NGO's, omdat zij wel werken in gebied dat door de Syrian Free Army wordt gecontroleerd.

2.2 In overweging genomen kan worden aan te sturen op een overeenkomst tussen president Assad, de Syrische Koerden, Assyriërs en de internationale gemeenschap om te komen tot een veilige humanitaire zone voor vluchtelingen (in het bijzonder Christenen) in Noord-Oost Syrië.

2.3 In navolging van Duitsland moet ruimhartig worden omgegaan met visumaanvragen van Syrische vluchtelingen die familie hebben in Nederland, met name Syrische Christenen omdat zij specifiek doelwit zijn van Jihadisten en niet beschikken over eigen militia's om zich te beschermen.

2.4 De ChristenUnie ontraadt ten stelligste het leveren van wapens aan de Syrische oppositie (Free Syrian Army), omdat er nauw samengewerkt wordt met Jabad Al Nusra, de extreem-Islamitische verzetsbeweging.

Deze organisatie wordt door de VS al aangemerkt als terroristische organisatie.

2.5 Mochten er verkiezingen komen in Syrië, dan moet, voordat er steun gegeven wordt aan een eventuele nieuwe regering, eerst zowel in de nieuwe grondwet als in de praktijk duidelijk worden dat rechten van minderheden als Christenen en Alawieten gerespecteerd worden.

2.6 Christelijke vluchtelingen moeten separaat worden opgevangen in kampen omdat zij in andere kampen bedreigd worden door moslim vluchtelingen.

Bijlage 1. Reisschema

Woensdag 27 maart

Jamil Diarbakerli (Assyrian Democratic Organisation)

Assyrische Christenen in Al Hassake en Kamishli hebben eeuwen lang hier gewoond. Dit land is ook van hun, niet alleen van de Arabieren en Koerden. Ze moeten serieus genomen worden in hun eisen. Mocht dat niet gebeuren dan zullen ze massaal vluchten net als de Assyriërs in Irak.

Donderdag 28 maart

Gesprek met Gouverneur van Mardin, Turhan Ayvaz

Gesprek met Bisschop Hanna van Dayro d Zahfaran

Gesprekken met vluchtelingen uit Hassakah, die in het klooster Dayro d Zahfaran verblijven

Vrijdag 29 maart

Gesprek met Districtsgouverneur Akcakale

Bezoek aan vluchtelingenkamp bij Akcakale

Bezoek Tel Abiad in Syrië

Zaterdag 30 maart

Gesprek met bisschop van Mor Gabriel

Gesprek met vluchtelingen in Mor Abrohom klooster

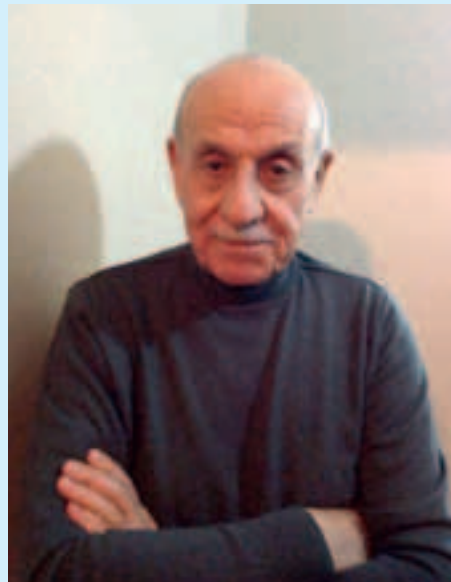
Zondag 31 maart

Gesprek te Istanbul met ontvoerde ondernemer, Hanna

Het verhaal van Hanna

Hanna woonde met zijn vrouw en twee dochters in een welgestelde wijk in Aleppo, maar ze verblijven nu in Istanbul. In de zomer van 2012 werd hij ontvoerd. Hij werd drie dagen later weer vrijgelaten nadat 35.000 dollar losgeld werd betaald. Hij keerde zwaar getraumatiseerd terug als gevolg van de martelingen die hij moest doorstaan. Hij heeft littekens op zijn rug van de slagen die hij kreeg met een verwarmd metalen voorwerp. De ontvoerders lieten hem een lijst zien met daarop namen van christelijke mannen met geld. Ze gaven aan dat ze alle mannen zouden ontvoeren en als het moest zouden doden. Na zijn vrijlating waren twee andere mannen op de lijst al ontvoerd.

Hanna en zijn gezin willen onder geen beding terug naar Syrië, maar proberen naar Europa te vertrekken. Daarvoor krijgen ze nu echter geen visum. In 1915 is Hanna's familie tijdens de genocide onder christenen uit Turkije gevlucht naar Syrië. Honderd jaar later herhaalt deze geschiedenis zich weer.

Bijlage 2. Feiten en cijfers over Syrië

Syrië, officieel de Arabische Republiek Syrië, heeft als president van Syrië Bashar al-Assad, die zijn vader Hafez al-Assad na diens dood in 2000 opvolgde. In 1963 kwam de Ba'ath-partij, via een nieuwe staatsgreep, aan de macht in Syrië. In 1967 werd Syrië betrokken in de Zesdaagse Oorlog tussen een Arabische coalitie en Israël. Syrië verloor de Golanhoogten aan Israël. Aan de politieke instabiliteit kwam een einde toen in 1970 Hafez al-Assad de militaire dictatuur uitriep waarbij hij zichzelf levenslang tot staatshoofd verklaarde. Al-Assad behoorde tot een etnische en religieuze minderheid, de Alawieten. Hij bleef dictator tot zijn dood in 2000. Deelname aan de Jom Kipoeroorlog in 1973 en inmenging in de Libanese burgeroorlog (1975-1990) leverden weinig tastbaar resultaat op, maar Syrië bleef wel een machtsfactor in de regio. Op 2 februari 1982 had een van de zwartste pagina's van de moderne Syrische geschiedenis plaats in de stad Hama, een bolwerk van de Moslimbroederschap. Een door deze groep geïnitieerde opstand tegen het seculiere socialistische Baathregime werd bloedig de kop werd ingedrukt. Er werden ongeveer 20.000 mensen gedood.

Na de dood van Hafez in 2000 nam zijn zoon Bashar al-Assad de macht over die in grote lijnen het beleid van zijn vader bleef voortzetten. In 2011 braken grote protesten in Syrië uit, in navolging van protesten in andere Arabische landen. De overheid trachtte de protesten neer te slaan maar stuitte op verzet van gewapende groeperingen. In november 2011 dreigde de Arabische Liga Syrië met sancties vanwege het hardhandig neerslaan van de protesten. De Turkse regering en de Jordaanse koning maakten kenbaar dat zij willen dat Assad vertrekt. Eind november 2011 verklaarden de Verenigde Naties dat de Syrische regering bij het neerslaan van de opstand misdaden tegen de menselijkheid gepleegd zou hebben.

Staatsinrichting

Syrië is volgens de grondwet van 1973 een volksdemocratische en socialistisch georiënteerde eenheidsstaat. De Arabische Republiek Syrië maakt deel uit van de Federatie van Arabische Republieken en van het "Arabisch Vaderland". Weliswaar zijn vrijheid van meningsuiting, godsdienst en persoonlijke vrijheid in de grondwet gegarandeerd, maar in de praktijk wordt Syrië sterk autocratisch geregeerd. De Syrische geheime dienst (Moeghabarat) wordt alom gevreesd. Men heeft in de grondwet achteraf een clausule ingevoerd die bepaalt dat de president een moslim moet zijn, waarbij een imam moest verklaren dat een Alawiet een moslim is. Hafez al-Assad was immers een Alawiet.

De belangrijkste politieke partij van Syrië is de Baath-partij ('Partij van de Arabische Herrijzenis'). De president van de republiek is tevens secretaris-generaal van de Baath-partij. De Baath-partij is een seculiere partij, die zich beroept op de Arabische tradities (islamitische, joodse en christelijke) en de Arabische eenheid. Voorheen streefde de Baath-partij naar een socialistische maatschappij-opbouw.

Het staatshoofd van Syrië is de president. Sinds 2000 is dit Bashar al-Assad. De president wordt om de zeven jaar gekozen en kon tot 2012 telkens herkozen worden. In dat jaar vond er een grondwetswijziging plaats waardoor er een termijnlimiet van twee keer zeven jaar van kracht werd. Bij het enige referendum over de huidige president en de vijf referenda over de vorige president, vader Hafez al-Assad, waren er geen tegenkandidaten. De president heeft voor een groot deel de uitvoerende macht in handen. Het kabinet werd tot 23 juni 2012 voorgezeten door een minister-president (Muhammad Naji al-Otari). In het voorjaar van 2011 neemt het kabinet van de minister-president ontslag wegens aanhoudende betogingen voor meer democratie. Bashar al-Assad stelt Adel Safar (oud-minister van landbouw) aan om een nieuwe ministerploeg te presenteren. Op 23 juni 2012 presenteerde Syrië een nieuw kabinet onder leiding van premier Riyad Farid Hijab. Hijab ontvluchtte het land echter op 6 augustus 2012. Hij werd op 9 augustus dat jaar opgevolgd door Wael al-Halki.

Iran steunt Syrië vanwege het feit dat de president en zijn familie tot de sjiitische Alawieten behoren. De banden met Rusland gaan terug tot ver in de tijd van de Sovjet-Unie. Rusland heeft een marinebasis in de Syrische havenplaats Tartous. Rusland steunt Syrië vaak binnen de Verenigde Naties. Syrië onderhoudt nauwe banden met de Libanese Hezbollah en de Palestijnse Hamas.

Bevolking

Syrië kent, zoals haar buurlanden, een zeer diverse bevolkingssamenstelling: Alawieten 2,8 miljoen 12% (etnische Arabieren), Christenen 2,6 miljoen 10% (etnische Arabieren, Armeniërs, Assyriërs, Grieken), Druzen 800 duizend 3% (etnische Arabieren), Koerden 2,3 miljoen 9% (met name soennieten, enkele Jezidi's), Palestijnen 400 duizend 1.5% (etnische Arabieren, veelal soennieten), Sjiieten 270 duizend 1% (etnische Arabieren), Turkomanen 1,5 miljoen 6% (veelal soennieten), Tsjerkessen 150 duizend 0,5% (veelal soennieten). De Christenen behoren zowel tot de Oosters-orthodoxen, tot de Oriëntaal-orthodoxen als tot de Oosterskatholieken. Er zijn alzo leden van het Grieks-orthodox patriarchaat van Antiochië, de Syrisch-orthodoxe Kerk en gemeenschap, de Assyrische Kerk van het Oosten, de Armeens-apostolische Kerk, de Maronitische Kerk, de Melkitische Grieks-katholieke Kerk, de Armeens-katholieke Kerk, de Chaldeeuwskatholieke Kerk, de Syrisch-katholieke Kerk. Daarnaast zijn er nog Rooms katholieken en protestanten (13 denominaties, waarvan de nationaal-evangelische synode de grootste is).

Er is een kleine, maar maatschappelijk belangrijke, joodse gemeenschap (circa 1.500 leden) overgebleven met synagoges in Damascus, Aleppo en Kamishli.

Eeuwenlang en zeker gedurende de twintigste eeuw leefden de verschillende confessionele en godsdienstige groepen vreedzaam naast elkaar en waren de betrekkingen goed. Spanningen met de joodse gemeenschap liepen op na de Zesdaagse Oorlog van 1967. Tijdens de Opstand in Syrië (2011-2012) kwam het in Homs en Hama tot sektarisch geweld van de grotendeels soennitische opstandelingen (onder wie salafistische islamistische strijders uit andere landen) tegen Alawieten, Druzen en Christenen - minderheden die als trouw aan het bestaande Assad-bewind golden. Ook een aanzienlijk deel van de Soennitische moslims in Syrië gematigd.

Het verhaal van Gabriel

Gabriel Haydo verblijft met zijn moeder in het klooster Mor Abrihim. Zijn vader is hier onlangs overleden. In 1998 is hij onder het regime Assad al eens met zijn ouders en broers naar Nederland gevlucht. Hij kreeg ook een verblijfsstatus, maar zijn ouders werden teruggestuurd. Hij is in 2005 mee teruggegaan naar Syrië om voor zijn ouders te zorgen. Zijn broers wonen in Nederland en Zweden. Drie maanden geleden is hij met zijn ouders Syrië weer ontvlucht omdat de situatie te bedreigend werd. Hij liet zijn kledingzaak achter en wil naar Nederland, maar daarvoor is zijn moeder te oud geworden.

Bijlage 3. Overzicht van strijdgroepen in Syrië

Configuratie van de bewapende Syrische oppositie (bron: 'Syrian Jihadism'; Aron Lund; augustus 2012)

Bijna alle opstandelingen, afgezien van ideologische achtergronden, zijn Arabische Soennieten. Zij zijn meestal afkomstig van het platteland en hebben het meest geleden onder de economische hervormingen van Bashar el-Assad.

De tienduizenden opstandelingen zijn verspreid over honderden autonome georganiseerde en minder georganiseerde militiegroepen genaamd 'brigades' (katiba, pl.kataeb). Veel brigades zijn verbonden aan een koepel zoals de Free Syrian Army (FSA), maar de meesten zijn enkel en alleen lokaal gericht, ze zijn gevormd op dorpsniveau of langs familielijnen. Vorming door ideologie lijkt van ondergeschikte betekenis te zijn.

Ook religie lijkt niet de drijvende kracht achter de opstand, zoals eerder genoemd, is de oorzaak eerder armoede. Religie is echter wel de belangrijkste gemene deler van de oppositiegroepen en dat zal waarschijnlijk verder toenemen naarmate het conflict verergert en de invloed van fundamentalistische invloeden uit het buitenland toeneemt. De meeste van de opstandelingen waren niet gelovig voor de opstand, maar bidden nu en vinden legitimatie en inspiratie in de Islam.

Een opsomming van de meest belangrijke (gewapende) oppositiegroepen:

- Free Syrian Army (FSA - el-Jeish el-Souri el-Hurr): De term 'FSA' wordt gebruikt om een aantal, gedeeltelijk overlappende, groepen en netwerken van opstandelingen te benoemen. Veelal is er geen sprake van een directe relatie met het hoofdkwartier van de FSA in Turkije. Financieel en materieel wordt de FSA ondersteunt door Turkije, Qatar, Saoedi Arabie en de VS;
- De Tawhid Division (Liwa el-Tawhid) is een FSA-brigade en is een van de grootste gewapende eenheden in Syrië met een omvang van ongeveer 8,000 opstandelingen. Hoewel deze Soennitische groepering niet ten eerste is geënt op religie, wordt deze vermoedelijke wel gefinancierd door de Moslim Broederschap;
- Jabhat el-nosra (li-ahl el-sham min mujahedi el-sham fi sahat el-jihad) is niet de grootste jihad-groep, maar zeker wel de meest bekende en de groep die het eerst in aanmerking zou kunnen komen voor officiële steun van al Qaeda. De leden zijn meest buitenlands en niet zichtbaar actief in de vorm van grootschalige grondoffensieven. Het staat vooral bekend om 'spectaculaire' zelfmoordacties en autobombaanvallen in de stedelijke centra van Syrië (vooral Damascus). Hiervan worden de videoopnamen worden op internet geplaatst;
- De Ahrar el-Sham Brigades (Kataeb Ahrar el-Sham) is in getal een van de belangrijkste rebellennetwerken, verspreid over verscheidene provincies met een sterke basis in het Noord-Westen. De groep is onafhankelijk en toont een toenemend vermogen om de grotere oppositiegroepen te coördineren;
- Fath el-Islam heeft sinds jaren presentie in Libanon en Syrië en wordt gezien als gematigd Islamitisch. Veel anti-Assad dissidenten zijn ervan overtuigd dat deze groep banden heeft met de Syrische binnenlandse veiligheidsdienst. Echter, in de vroege zomer van 2012, heeft Fath el Islam aanvallen in Syrië opgeëist (namens de gewapende tak van deze groep, de Caliphate Brigades (Kataeb el-Khilafa));
- De Suqour el-Sham Division (Liwa Suqour el-Sham) is een grote opstandelingen-groep (ca. 6.000 man) in Noord Syrië en is lokaal gegroeid en georganiseerd langs familielijnen. De retoriek is vooral religieus, maar, zoals geldt voor veel brigades, is deze groep niet ontstaan uit- of deel van een globale Salafi-jihad beweging;
- De Ansar Brigade (Katibat el-Ansar) is een onafhankelijke Salafi-jihad beweging.

Echter, de retoriek is ook nationalistisch van strekking. Deze groep verwerft vooral legitimiteit doordat het actief is in Homs, waar de leidende jihad-groepen in Syrië (Ahrar el-Sham en Jabhat el-Nosra) beperkt actief zijn;

- De Suleiman Company (Firqat Suleiman el-Muqatila) is een onafhankelijke brigade en dus niet verbonden met de FSA. Het bezigt een mix van Salafistische en nationalistische taal. Abu Suleiman, de leider, heeft de loyaliteit van duizenden opstandelingen;
- De Ansar el-Islam Gathering is de grootste oppositiecoalitie in de regio Damascus en lijkt, zo wordt beweerd, deel van de FSA. De meeste groepsleden zijn conservatieve Moslims;
- Het Syria Revolutionaries' Front (SRF, Jabhat Thuwwar Souriya) is geen deel van de FSA, maar zegt te handelen als een politieke koepel van meer dan 100 gewapende groepen. Het streeft naar de mobilisering van alle facties van de gewapende jihad teneinde een rechtmatige Islamitische orde te bewerkstelligen. Op de grond blijkt dit een niet relevante speler. De SRF zelf is vooral actief in de media en op internet;
- De Umma Division (Liwa el-Umma) is 6000 man groot. De kern van deze Islamitische organisatie bestaat vooral uit buitenlandse rekruten, waaronder de leider die uit Libië afkomstig is en daar heeft gevochten tegen Gadaffi;
- In totaal bestaat de groep buitenlandse opstandelingen vermoedelijk uit ongeveer 800 tot 2000 personen. De snel groeiende inmenging van niet Syrische opstandelingen werkt versterkt extremistische segmenten van de oppositie door inbreng van geld en militaire kennis en kunde.

Het verhaal van twee jonge meiden

Deze meiden zijn te voet de Syrische grens over gevlucht. Ze voelden zich niet meer veilig in Syrië omdat het te gevaarlijk werd om alleen met de bus te reizen of naar school te lopen. Ze zijn eerst naar een vluchtelingenkamp in Turkije gegaan, maar na enkele dagen weer vertrokken omdat ze zich als christelijke meisjes niet veilig voelden tussen alle Moslims in het kamp. Ze gingen liever terug naar Syrië dan dat ze in dat kamp zouden blijven. Nu wonen ze al zeven maanden in het Mor Abrohom klooster. Ze hebben alleen wat kleren mee kunnen nemen en kunnen overdag niet veel meer doen dan wachten. Ze willen dolgraag naar België, waar bijna al hun familie is, maar ze krijgen geen visum.

Bijlage 4. De Syrische oppositie

Voor te beginnen met het schetsen van de Syrische oppositie anno november 2012, is het goed de Syrische volksaard te schetsen. Deze is gematigd en heeft jarenlang bijgedragen aan een betrekkelijk vreedzaam klimaat. Voor de opstand leefde met in vrede: "...Before the war, we lived in peace. We had holidays, vacations, women and children could walk in the street at midnight." (The Independent, Robert Fisk: 'The past has relevance to Syria's tragic present'). Verschillen werden niet als verschillen ervaren. Nu worden deze vergroot en gebruikt om wreedheden te legitimeren. De onlusten, die aanvingen na de vreedzame protesten in maart 2011 (Arabische Lente), is hedendaags geaccumuleerd tot een sektarische burgeroorlog. De snelle groei en het sektarische karakter lijken hun oorsprong te vinden in polariserende retoriek en inmenging van voornamelijk het buitenland.

Enerzijds zijn het fundamentalistische groepen, anderzijds wordt het conflict vergroot door internationale tegenstellingen. De ene groep steunt namelijk de oppositie en vertegenwoordigt onder anderen de VS, EU en Saoedi-Arabië. Die steun is overigens verschillend van aard. De VS en de EU zien in dat het regime Assad, na 40 jaren dictatuur en zeker na al weer ruim anderhalf jaar van burgeroorlog geen geloofwaardig deel van een oplossing meer kan zijn. Democratie heeft risico, maar is de enige oplossing. Andere, Arabische, landen, keren zich ook tegen het seculiere, dan wel sjiiitische karakter van het Syrische regime. De andere groep landen, waaronder Rusland, China en Iran, steunt het Assad regime. De steun is zowel politiek, als financieel en militair van aard.

De oppositie vertegenwoordigt een Soennitische meerderheidsgroep van ongeveer 75% van de bevolking. Deze groep is zeker niet homogeen en valt dus niet te identificeren onder een stroming, een geloofsovertuiging. Deze simplificatie wordt wel door het Assad-regime toegepast. Het regime scheert de Soennieten over een kam door ze te benoemen als fundamentalistische Salafisten, als terroristen, om het gebruik van geweld te legitimeren.

De Syrische oppositie werd aanvankelijk internationaal vertegenwoordigt door de NCS (National Council of Syria) en thans (sinds november 2012) door de National Coalition for Syrian Revolutionary and Opposition Forces (verder: Nationale Coalitie). Nog altijd neemt overigens nog niet elke oppositiegroep deel aan deze Nationale Coalitie. De samenwerking tussen de Nationale Coalitie en de gewapende tak van de oppositie, de FSA (Free Syrian Army) wordt bemoeilijkt door een gebrek aan een commandostructuur en organisatie van de FSA. De coördinatie en disciplineren van de strijdende oppositiegroepen wordt verder bemoeilijkt door een factiestrijd, zoals eerder benoemd, gevoed door verschillende (fundamentalistische) buitenlandse invloeden. Militieleden lopen over van de een naar de andere groep, gedreven door toegang tot fondsen en wapens en door persoonlijke relaties. Factoren die weinig te doen hebben met geloofsovertuiging.

Daarentegen is het opmerkelijk te lezen dat het niet gewapende deel van de oppositie, het maatschappelijk middenveld, veerkracht en energie vertoont en het vermogen heeft hulp te mobiliseren en bieden aan slachtoffers van het geweld. Ook biedt het weerstand tegen de meeste erge vormen van geweld waartoe elke gewapende oppositiegroep zou zijn geneigd in de situatie waarin Syrië zich bevindt.

Het is vooral de christelijke geestelijkheid, waaronder de bisschoppen, die openlijk Assad steunt. De meerderheid van de Christenen laat zich niet openlijk uit, maar steunt de oppositie. Het is daarom allerminst zeker dat na een overwinning van de oppositie, de Christenen het moeten ontgelden. Over het algemeen kan nog steeds worden gesproken over harmonie tussen Christenen (10% van de bevolking) en Soennieten (72%). Wel lopen Christenen gerede kans kind van de rekening te worden, juist omdat zij niet openlijk kiezen voor de ene of de andere groep en omdat Christenen niet zelf milities hebben om zich te beschermen.

Als er een afrekening komt, zal die zich voornamelijk richten op de Alawieten. Deze bevolkingsgroep is duidelijker verbonden aan het regime, maar zal vooral het onderspit delven om de reden dat zij al eerder tweederangsburgers waren – Assad nam deze groep in bescherming.

UNHCR Turkey Syrian Daily Strep

08 April 2013

UNHCR Turkey, Ankara

Total Number of Refugees Registered and with Registration Appointments

293,761

Total Number of Refugees in Camps

191,993

Total Number of Refugees Registered outside the Camps

68,508

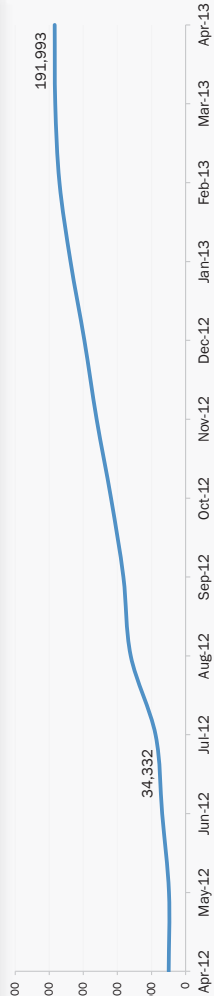
Total Number of Refugees with Registration Appointments

33,260

Government of Turkey Estimated Total Number of Syrians in Turkey

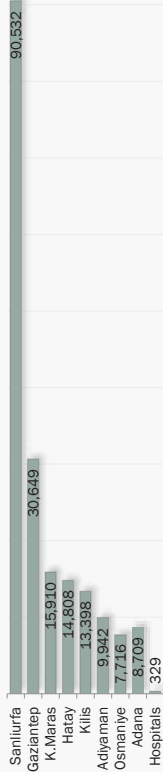
400,000

Population Trends

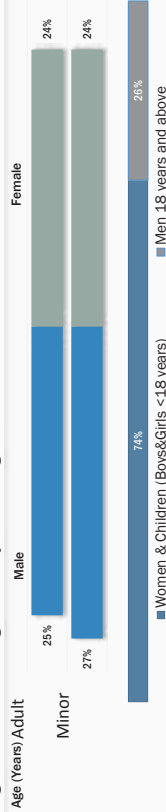

Number of Syrians by Province

The number of Syrians living in the Urban Area are not included

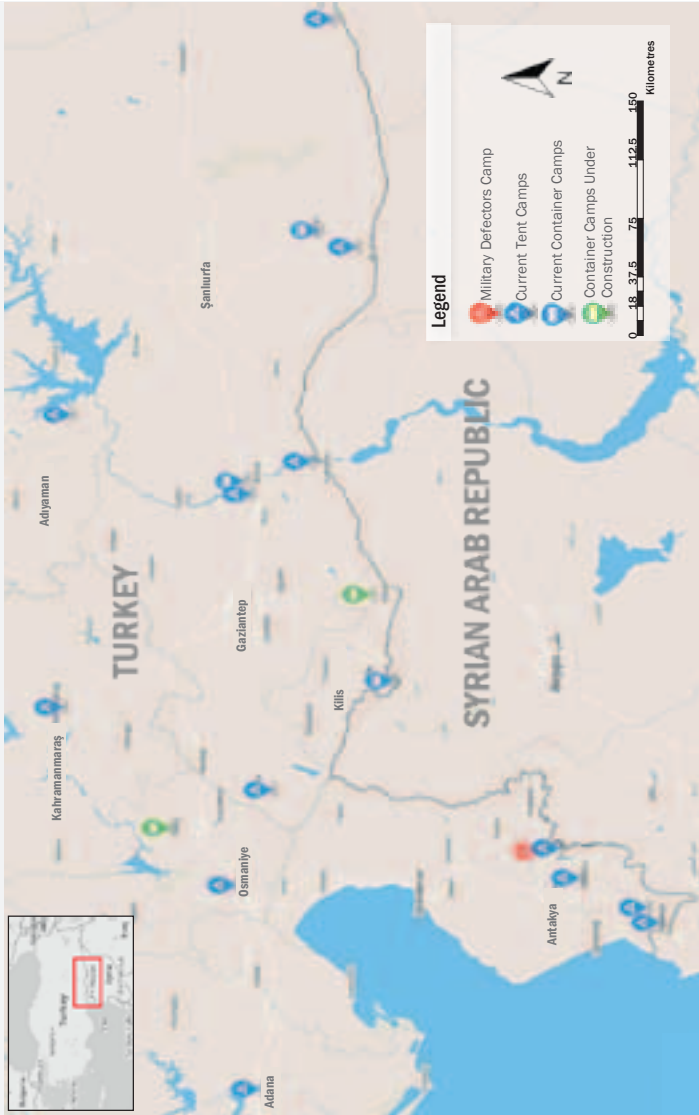

Age & Gender of Registered Syrian Refugees

Highlights

- No new official figures have been announced by the Government of Turkey. The Official figures of Syrians registered and accommodated in the 17 camps in 8 provinces is 191,993 persons as announced by AFAD on 02 April 2013. This figure includes the 329 Syrians under medical treatment in the hospitals. According to the official figures by AFAD, the number of Syrians in the camps increased by 29% since beginning of 2013.
- According to information from local officials, some 48,000 Syrians have been registered and issued ID cards by the Coordination Centers in Gaziantep, Nizip and Kilis and some more than 33,000 Syrians are given appointments to be registered until Nov. 2013. UNHCR was informed that the Coordination Center in Saniurfa is also planned to be operational during April and will start to register non-camp Syrians.
- According to various sources, areas approximately 10 km across Kilis border were air bombed by Syrian planes on 8 April. UNHCR closely followed the situation with the local officials as well as the NGOs, and reportedly there are no population movements towards the Turkish border.
- During the vol-rep interviews observed by UNHCR Field Teams, several people reported that they would like to return because they were informed by their relatives that their places of origin is safe.
- Shortage of space in the camps continue to be a major challenge for the local authorities. While admissions at the borders are on going, camp officials are approached by spontaneous arrivals who claim to have immediate family members in the camps. Once it is confirmed with the family members in the camps, new arrivals are admitted on the condition of sharing the same tent.
- The most recently opened tent site in Adana Saricam, has reportedly reached over 9,000 people. While the camp was planned for over 10,000, due to shortage of land and priority given to social areas the camp capacity will be less than 10,000 persons.
- According to various local officials, there are several camps planned and are under construction in various places like Mersin, Malatya, Osmaniye/Duzici, Saniurfa, Kilis/Elbeyli. Recently it was also reported that Mardin is also under consideration for establishment of a camp.

Sources

AFAD, Turkish Ministry of Foreign Affairs

For more information, consult

<http://data.unhcr.org/syrianrefugees>

*Dit rapport is geschreven door
Joël Voordewind, Kamerlid voor de ChristenUnie,
in samenwerking met Albert Koop (Jubilee Campaign) en
Maurits van Stuijvenberg (medewerker ChristenUnie)*

ChristenUnie

Tweede Kamerfractie ChristenUnie

Bezoekadres:

Plein 2, 2511 CR Den Haag

Correspondentieadres:

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
Telefoon: 070-3183057 en 070-3183664
Email: christenunie@tweedekamer.nl

JUBILEE
CAMPAIGN

www.jubileecampaign.nl

Postbus 84, 4200 AB Gorinchem
Tel.: +31 (0) 183 820 200
E-mail: info@jubileecampaign.nl